

Voortbestaan

Verdere verduurzaming van de visserij is noodzakelijk om te voorkomen dat het natuurlijk evenwicht van de zee onherstelbaar verstoord raakt, stelt **drs. Gert-Jan Wondergem**.

Er wordt te veel vis weggevangen, destructieve vistechnieken brengen schade toe aan onze ecosystemen, door bijvangst wordt aan andere dan de beoogde vissoorten schade toegebracht en grote hoeveelheden overtollige vis worden weer terug de zee in gespoeld, terwijl 90 procent daarvan niet eens levend naar boven komt.

Deze vier ontwikkelingen vormen een geduchte bedreiging voor de stabiliteit van de visbestanden, de voedselketens en het evenwicht van de ecosystemen. Er moet dus wat gebeuren. Anders is het door overbevissing te laat en blijven er geen goede visgronden meer over.

Het is nodig om eens eerlijk en kritisch te kijken naar het menselijk handelen als het gaat om overbevissing van de zee. Zouden we niet meer rentmeesterschap moeten tonen? Investeren in duurzame visserij, waardoor het funeste samenwerken van de hiervoor geschetste ontwikkelingen wordt tegengegaan?

Onuitputtelijk

De zeeën worden al eeuwenlang beschouwd als gemeenschapsgoed. Iedereen haalt eruit wat erin zit. De eenzame visser ontbeert echter het inzicht en overzicht van al de transacties van de zee.

Kennelijk denken we nog steeds dat een onzichtbare hand de visgronden onuitputtelijk aanvult. Terwijl vistechnieken steeds meer worden gemoderniseerd en er een concurrentieslag wordt gevoerd om de beste vis. Wie zijn gezonde verstand gebruikt, begrijpt dat er ergens een moment komt dat individueel gebruik van gemeenschapsgoed ervoor zorgt dat de zeeën worden leeggevist en het natuurlijk evenwicht onherstelbaar wordt verstoord.

Dit heeft helaas weinig te maken met de zogenaamde 'groene leugens'. Acties van milieuorganisaties die meer zijn gericht op het voortbestaan van hun beroepsgroep en het frustreren van de visserijsector, zonder dat hun maatregelen ten gunste komen van natuur en milieu.

Ook de afwezigheid van fosfaat die recentelijk nog onder de aandacht kwam door de lage visstanden in het IJsselmeer is een

„De consument heeft hierin ook een rol”

redenering die in wetenschappelijk licht niet staande blijft. Het is een omgekeerde redenering. Meer vissen leiden tot meer fosfaat.

Wie echter het meer leegvist en vervolgens constateert dat er minder fosfaat is, houdt niet

visbestand in het geding

„De zeeën worden al eeuwenlang beschouwd als gemeenschapsgoed. Iedereen haalt eruit wat erin zit.” beeld ANP

alleen zichzelf voor de gek, maar zoekt de oorzaak van de lage visstanden te veel bij milieuorganisaties en overheden door wier toedoen het water te schoon zou zijn voor de vis. Dat de waterkwaliteit mede door toedoen van

milieuactivisten door overheidsingrijpen is verbeterd, is waar.

Herstel

Maar dat is niet het hele verhaal. We weten wel beter, want herstel van de waterkwaliteit is een jaren-

lang proces.

Ondanks de verbeterde oppervlaktewaterkwaliteit betekent dit dat er door nalevering vanuit de bodem nog veel fosfaat vrij kan komen.

Voor herstel is het daarom vaak

noodzakelijk om behalve de aanvoer van fosfaat met het oppervlaktewater ook het fosfaat in het sediment aan te pakken.

Los van die werkelijkheid, vind ik het een vreemde gedachte om te pleiten voor meer fosfaat en

aantasting van de waterkwaliteit om meer visopbrengsten te kunnen genereren.

Het visserijproces moet daarom verder worden verduurzaamd. Concreet wil ik dat het voortbestaan van elk visbestand is gegarandeerd, dat de vangstechnieken worden afgestemd op de kwetsbaarheid van de ecosystemen, dat bijvangst verdwijnen en dat vissers zelf actief zorgen voor een beter en sociaal beheer van hun onderneming.

De consument heeft hierin echter ook een rol. We kunnen weigeren om de bedreigde vissoorten nog langer te consumeren. De wetten van de markt kunnen deels worden gebroken. Ons koopgedrag moet ervoor zorgen dat de houding van ondernemingen wijzigt in een duurzame handelswijze. De visserij wordt in mijn optiek namelijk nog steeds te veel gewaardeerd vanuit het economische begrippenkader en het voortbestaan van tradities.

Niet om de vissers te bestempelen als slachtoffers van de gevolgen van schaalvergroting, liberalisering en globalisering. Het kan immers niet zo zijn dat vissers hun beroep uitoefenen en ecologische rooibouw plegen op de leefomgeving om zelf het hoofd maar boven water te houden.

De overheden hebben dan ook geen onbelangrijke taak om het algemeen belang te bewaken en een evenwichtige mix van "profit, planet en people" samen te stellen.

.....
De auteur is bestuurskundige en is beroepsmatig betrokken bij vragen omtrent de fysieke leefomgeving.